

PLNOU PAROU

ANTOLOGIE RETROFUTURISTICKÉ FANTASTIKY

SESTAVIL
MARTIN ŠUST

PLNOU PAROU

ANTOLOGIE RETROFUTURISTICKÉ FANTASTIKY

SESTAVIL
MARTIN ŠUST

PLNOU PAROU

ANTOLOGIE RETROFUTURISTICKÉ FANTASTIKY

SESTAVIL
MARTIN ŠUST

PLNOU PAROU
sestavil Martin Šust

Z různých anglických originálů přeložil kolektiv překladatelů

Ilustrace na obálce Pavel Trávníček

Grafická úprava Pavel Trávníček

Odpovědný redaktor tištěné knihy Martin Šust

Příprava elektronických formátů Kosmas

Odpovědný redaktor e-knihy Oldřich Vágner

E-knihu vydalo v roce 2013 nakladatelství ARGO,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3, www.argo.cz, argo@argo.cz,

jako svou 2157. publikaci

Elektronické vydání první

Introduction, story notes and arrangement © 2013 by Martin Šust

Translation © Pavel Bakič, Marek Drda, Jiří Engliš, Aleš Heinz, Tomáš Jeník,

Petr Kotrle, Kateřina Niklová, Daniela Orlando, Andrea Patrasová, Tadeáš Pelech,

Richard Podaný a Jana Rečková, 2013

Cover art and design© 2013 by Pavel Trávníček

© Argo, 2013

ISBN 978-80-257-1052-4

Naše knihy (včetně e-knih) distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS

www.kosmas.cz

Bohunce, jak jinak než s láskou...

a

třem otcům steampunku:

Timu Powersovi,

Jamesu P. Blaylockovi a

K. W. Jeterovi

OBSAH

Krajina fantazie zahalená párou	11
Martin Šust	
Doktor Lash vzpomíná	13
Jeffrey Ford	
Mimova mumie	21
Mark Hodder	
Hanoverova oprava	39
Jeff VanderMeer	
Láska vchází do Hlubiny	55
Tobias S. Buckell	
Harry a Marlowe a talisman kultu Egil	73
Carrie Vaughnová	
Jak Špunti bezděky zachránili svět	91
Jay Lake	
Elementálové	107
Ian R. MacLeod	
Zepelínové město	139
Michael Swanwick & Eileen Gunnová	

Edisonův Frankenstein	175
Chris Roberson	
Stříbrný okraj	195
Tim Pratt	
Arbeitskraft	205
Nick Mamatas	
Osm mil	227
Sean McMullen	

Předmluva

KRAJINA FANTAZIE ZAHALENÁ PÁROU

Martin Šust

Kde se v lidech bere touha vrátit čas, asi většina z nás už dobře ví. Chceme se vrátit do dob jednodušších a snadnějších, leckdy do dob ztraceného mládí, do časů bez starostí a strastí. A pokud se rozhlédneme kolem sebe, možná nás přepadne touha zajít ještě dál, do dob, kdy všemocná a naše životy pevně ovládající věda a technika teprve nabírala dech a všechno bylo teprve před námi, všechno bylo možné a svět v sobě skrýval nepřeberná tajemství a plno záhad. A čekal...

Jakýmsi symbolem těchto zašlých ztracených časů se pro mnohé stala vznesená Anglie devatenáctého století. Mohutné impérium s mocnou královnou v čele, obdivovanou aristokracií a bohatou městskou kastou obchodníků a průmyslníků. Doba převratných vynálezů a velkolepých snů o zářné budoucnosti. Století, kdy vzdělaný člověk ještě mohl plně pochopit téměř vše, co nám lidská touha po poznání přinesla. Ne nadarmo je tato éra v dílech žánrových spisovatelů popisována jako parou zahalená městská krajina plná roztodivných vynálezů z odlehklých dílen ke všemu odhodlaných vědců, nad jejichž hlavami poletují prapodivné létající stroje...

Fantazie rozdmýchaná touto přitažlivou dobou provokovala spisovatele fantastiky po celá desetiletí, vždyť sám žánr se začal mohutně rozvíjet právě po boku do té doby nebývalých technických objevů. Ovšem v osmdesátých letech se díky společné prvky nesoucí tvorbě skupinky amerických autorů vytvořil jednotný subžánr posléze nazvaný *steampunk*. Jeho definicí si nelamte

hlavu, slovíčko „punk“ je tam spíš pro parádu, o mnoho důležitější je ona pára a také bláznivá odvaha autorů, kteří chtěli psát moderní „verneovky“, oprostili je od nudných technických pasáží a místo nich zavalili čtenáře magickými či okultními obřady, létajícími stroji, podivnými vynálezy a především strhujícím dobrodružstvím, přičemž vše zasadili právě do doby anglického regentství nebo do následujících časů slavné vlády královny Viktorie.

Jak už to u podobných škatulek bývá, časem prostě přestala stačit s tím, jak se z ní různí spisovatelé chtěli za každou cenu vymanit a přijít s něčím novým. A tak vznikly pojmy jako *clockpunk* (steampunk zaměřený především na různé strojky, ozubená kolečka a hodinové přístroje roztodivných funkcí), *gaslamp fantasy* (fantastikou jen mírně ozvláštněné příběhy z „parních“ časů) a s posunem subžánru do méně vzdálené minulosti pak také *dieselpunk* (páru zde, jak vidět z názvu, nahradil jiný hybný prostředek a šílené vědce kupříkladu okultismem pobláznění nacisté) či *atomicpunk* (máte samozřejmě pravdu, posunuli jsme se do časů studené války, ale různých svět ohrožujících vynálezů ani trochu nebylo). A věřte, mohli bychom v těchhle škatulátech pokračovat, ovšem k ničemu by nám to nebylo.

Tady se totiž dostáváme k podtitulu naší slohutné antologie – retrofuturistické fantastice. Zvolil jsem ho právě proto, abych se ani trochu nemusel zabýmat o podobné kratochvíle znuděných literárních teoretiků. Do „retrofuturistické“ kolonky mohu s klidem zahrnout všechny jmenované krabičky od bot či hodinek a ještě nám spousta místa zbude. A ten snad až banální název, který jsem sám mnohokrát zavrhl, abych se k němu pořád vracel, se báječně hodí tím nevysloveným „vpřed“ či snad „vzad“, to podle libosti samotných autorů, kam se právě chtěli se svým příběhem vydat. Na mně už bylo jen bez starostí vybírat.

Snažil jsem se vás především pobavit a sestavit a seřadit příběhy tak, aby nejen nenudily, ale především aby nebyly jednotvárné. Doporučuji tedy číst hezky popořadě, je mi jasné, že mě stejně rebelsky neuposlechnete; snad se vám bude kniha líbit i v tomto případě. Jen doufám, že na vás té páry a vzducholodí nebude moc...

DOKTOR LASH VZPOMÍNÁ

Jeffrey Ford

Američan Jeffrey Ford (nar. 1955) není spisovatelem, kterého byste našli na žebříčcích nejprodávanějších knih, což je jen další důkaz toho, v jak nespravedlivém světě žijeme. Pochází z umělecké rodiny, jak se ostatně zřetelně zrcadlí i v jeho elegantní a nápadité tvorbě. Svou první povídku publikoval v roce 1981 a o sedm let později vydal krátký debutový román. Větší pozornosti se mu však dostalo až po vydání románu *The Physiology* (1997), úvodního dílu trilogie ze světa, v němž jsou zásady frenologie hlavním nástrojem soudní moci. V následujících už samostatných románech *The Portrait of Mrs. Charbuque* (2002), *The Girl in the Glass* (2005) a *The Shadow Year* (2008) se pak čím dál více přibližoval nezřetelným hranicím fantastického žánru. Forda však nelze zaškatulkovat jako pouhého romanopisce, zejména ve své povídkové tvorbě si jako v současnosti snad nikdo jiný zaslouží označit za nástupce Raye Bradburyho. I když u nás prozatím nevyšla žádná z jeho knih, mohli jsme se těšit z množství povídek, z nichž nelze nejmenovat alespoň oblíbenou „Zmrzlinovou říši“ (2003). Důkazem, že je stále z čeho vybírat, jsou autorovy čtyři nádherné povídkové sbírky, které v sobě ukrývají nepřebornou studnici příběhů, přičemž Ford už pilně stírá kratší práce pro svůj pátý soubor.

V úvodní povídce naší antologie se představí jako autor, jenž dokáže i na malém prostoru vybudovat silnou atmosféru a patřičně nás tak naladit na věci příští...

Dělal jsem patnáctihodinovky, obířel pacienty po celém městě, hlavně ty, kteří chytili tu obzvláště virulentní novou chorobu. Horečky, pocení, zvracení, tekutá stolice. A k těmto symptomům se přidával výmluvný příznak – z levého vnitřního ucha zvolna vytékalo cosi, co připomínalo zelený inkoust. Na polštářích to vytvářelo podivné, náhodné vzory, ve kterých jsem vždy na okamžik rozeznal pavouka, ponorku, pistoli, tvář, která mi oplácí upřený pohled. Byl jsem proti té metle bezmocný. V mé moci nebylo nic lepšího než se postarat o pohodlí svých svěřenců a jejich blízkým vydat pokyny, ať dohlížejí na jejich dobrý pitný režim. Těm několika, kteří trpěli extrémně, jsem dal injekci margoldu, po níž upadli do částečné apatie. Nejspíš to nebyl poctivý medicínský přístup, ale lepší konat něco než nic. I když jsem tím dělal víc pro svou duševní pohodu než pro jejich zdraví.

Uprostřed jednoho z těch drásavých dnů ke mně do ordinace přišel nějaký mladík a přinesl mi obálku. Právě jsem se chystal vyrazit s Leteckým přívozem na další rundu návštěv u pacientů ve všech možných čtvrtích města, ale dal jsem klukovi tuzéra, poslal jsem ho pryč, posadil jsem se s šálkem studeného čaje a otevřel jsem si ten vzkaz. Byl od Millicent Garanové, staré známé a kolegyně, kterou jsem měsíce neviděl. A okolnosti našeho posledního setkání nebyly profesní. Ne, vzal jsem ji na Rozpařenou operu, žasli jsme nad tím, jak párou inspirované kovové postavy prokluzují dramatickým dějem a jejich hlasy zní jako sbor čajových konvic ve varu.

Ta trpytivá, frenetická vzpomínka mi stále vířila hlavou, když jsem si četl její slova: *Prosím, přijď dnes odpoledne ke mně do ordinace. Až tohle dočteš, znič to. Nikomu nic neříkej. Dr. Garanová.* Obraz Millicent se zelenýma očima a překrásně snědou pokožkou, jak po opeře popíjí Ústřičnou jinovatku a Kandůš na zahrádce kavárny ve starém městě, se rozplynul.

Zřejmě něco pracovního. Tak to abych předvedl, že jsem na výši a zvládnu to. Dal jsem se dohromady, přistříhl jsem si knírek, vybral jsem si nejlepší špacírku. Do mého kroku se vrátila jakási pružnost, která se z něj vytratila v předchozích dnech, kdy začala ta nová choroba. Kráčel jsem a přemítal, proč jsem při posledním loučení nepožádal Millicent o další noční vycházku. A ve své představivosti jsem tohle opomenutí při nynější příležitosti napravoval.

Až v půli cesty výtahem ke startovací plošině Leteckého přívozu, nacpaný uvnitř s padesáti dalšími lidmi, jsem si uvědomil, jaká temná nota zní v tom, co mi napsala. Zničit vzkaz? Nikomu nic neříkat? Tyhle dvě věci mi poletovaly

hlavou, ještě když jsme nastoupili, ba i potom, když jsme se už vznášeli nad mrakodrapy.

Byli jsme u ní v ordinaci, já seděl proti ní u psacího stolu jako pacient. Snažil jsem se nedávat najevo, jak moc rád ji zase vidím. Neoplatila mi úsměv a místo toho řekla: „Máš hodně případů té nové horečky?“

„Den co den,“ odpověděl jsem. „Je to děs.“

„Povím ti pár věcí, které bych nikomu říkat neměla,“ pokračovala. „Nesmíš to ale povědět nikomu dalšímu.“

Přikývl jsem.

„Víme, co je ta nová choroba zač,“ prohlásila. „Jak víš, jsem členkou poradního sboru Správce státní zdravotní politiky. Ta choroba se přenáší vzduchem. Způsobuje ji jistá spora, něco jako nepatrná tobolka. Nikdo neví, co a odkud tyhle spory nedávno do Republiky zaválo. Když se s nimi nic mimořádného neděje, jsou neškodné. Ani bychom nevěděli, že je tu máme, kdyby nás choroba nepřinutila je hledat.“

„Spory,“ pronesl jsem a představoval jsem si hustý déšť maličkých zelených chlupatých lusků dopadající na město.

Přikývla. „Zato když je vystavíme tlaku a vysoké teplotě, tedy podmínkám, jaké například panují v parostrojích, pak prasknou a vypustí semínka. A právě tato semínka, ne větší než atomy, způsobují chorobu. Mlha, která se snáší od strojů Leteckého přívozu anebo kterou vypuzuje parní kočár, dech deseti tisíc turbín, hudba parních varhan v zábavním parku – to vše se jen hemží semínky. Jsou v páře. A jakmile se choroba uchytlí ve více jedincích, stává se zcela přenosnou.“

Chvilku jsem seděl mlčky a vzpomínal na dobu, kdy jsem byl chlapec, na první cesty Leteckým přívozem kapitána Madrigala. Když se letoun sunul nad naší ulicí, utíkal jsem dole v jeho stínu, v mlze, jež se pod ním srážela, a mával na cestující. Potom jsem se probral a řekl jsem: „Republika bude zjevně nucena přestat používat parní energii, aspoň po dobu nezbytnou ke karanténě, zvládnutí a zničení nákazy.“

„Lashi, sám víš, že tohle se nestane.“

„A co tedy?“ zeptal jsem se.

„Jiné řešení není. Republika je ochotná nechat chorobu, ať si volně řádí, je ochotná obětovat několik tisíc občanů, aby nepřišla ani o den obchodování. Už to samo je hodně zlé, ale není to všechno. Zjistili jsme, že u nakažených je šedesátiprocentní šance na přežití.“

„Slušné,“ řekl jsem.

„Ano, ale když přežiješ horečnatou fázi, následuje ještě něco zákeřnějšího.“

„Má to něco společného s tím zeleným výtokem?“ zeptal jsem se.

„Ano. Pojď, ukážu ti to.“ Vstala a vedla mě do vyšetřovny. Na židli u okna seděla pohledná dívka. Vstala, pozdravila, potřáslí jsme si rukama. Představil jsem se a dozvěděl se, že se jmenuje Harrin. Mluvil o banalitách, o počasí, o blížících se svátcích. Pak se jí Millicent zeptala, jak se cítí, a ona odpověděla, že poměrně dobře. Připadala mi docela zdravá.

„A odkud máte ten prsten?“ zeptala se jí moje kolegyně.

Harrin zvedla ruku a ukázala nám drahocenný červený kámen na prostředníčku.

„Ten prsten...“ začala, ale pak na něj chvíli jen upírala oči. „Před dvěma dny se u mě objevil hodně podivný chlapík a přinesl mi balíček. Když jsem mu otevřela, vynechalo mi srdce, protože měl roh, nebo spíš takový maličký pokroucený jelení paroh, trčel mu z levého spánku. Zdeformovaný konec toho rohu se obracel zpátky ke středu hlavy. Mluvil s nějakým cizím přízvukem a jeho hlas zněl, jako když si pes ňafá sám pro sebe. Přikývla jsem. On mi podal ten balíček, otočil se a pomalu odcházel do stínu. Pod balicíím papírem byla krabička a v té krabičce tenhle prsten a u něj vzkaz. Stálo na něm jenom: *Pro tebe. Podpis: Zajatá královna.*“

Millicent ji přerušila a omluvila se, že musíme na chvíli pryč. Vzala mě za paži a odvedla mě zpátky do ordinace. Pacientce řekla, že se za chvíli vrátí, pak zabouchla dveře a povídá šeptem: „Ta zelená tekutina vytékající z ucha, to je hranice mezi imaginací a pamětí. Choroba ji rozpustí, takže i když přežiješ horečky, nejsi už s to rozeznávat mezi tím, co se stalo, a událostmi, které sis jen vysnil, nebo těmi, které se stát mohly nebo měly. Republika ztrácí přičetnost.“

Nebyl jsem mocen slova. Zavedla mě k protějším dveřím a jimi na chodbu. Před odchodem mě ještě políbila. Ve světle toho, co mi sdělila, mě dotyk jejích rtů poněkud vylekal. Celý zbytek dne jsem se z toho setkání vzpamatoval. Zrušil jsem všechny schůzky, zamkl jsem se v ordinaci s láhví Fresnaku a snažil jsem se tu hostinu plnou tajemství nějak strávit.

Jenže jsem se nedostal ani za první otázku: proč mi to Millicent vyzradila? Z lásky? Z profesní svědomitosti? A možná, že Republika ve skutečnosti chce, abych to věděl, protože jsem lékař, ale oficiálně mi to sdělit nemůže.

Nejdřív ze všeho jsem zatoužil uprchnout z města, uniknout někam, kam se Vzdušné vozy málokdy odváží a kde stále působí jen prostá mechanická zařízení. Jenže tu jsou pacienti – a já jsem lékař. A tak jsem zůstal ve městě, ač jsem zdánlivě nedosahoval žádných medicínsky hodnotných výsledků. Stejně jako u aplikování margoldu šlo i při rozhodnutí zůstat spíše o mě než o kteréhokoli pacienta.

Jak se Metla šířila a imaginace se vsakovala do paměti, která se zase prosa-kovala do imaginace, ulice ovládly halucinace a město bylo plné občanů vztekle se hádajících sami se sebou; a historky, jež lidé vykládali v odezvě na ty nejprostší otázky, byly spletené uzle splněných přání a zlých snů. Pak si jeden řidič Leteckého přívozu usmyslel, že nejlépe bude létat s tím obrovským vzdušným vozem tak, že pomine seznam tištěných pravidel a začne mačkat tlačítka a páčky, jak jej napadne. A když se elegantní, vznosný leviatan v ohnivé explozi zřítíl do nejhonosnější čtvrti města a vyhladil celou třetinu politické elity Republiky, nemluvě o několika stovkách jiných občanů, věděl jsem, že konec je tady.

Mnozí z těch, kdo ještě nepřišli o rozum, prchali na venkov, a pokud jsem slyšel, vytvářeli tam nepočtené obce, ze kterých násilím vyháněli všechny cizí. Co se mě týče, zůstal jsem na palubě potápějící se státní lodi. Pořád jsem pátral a nedělal zhola nic pro těch pár pacientů, kteří trpěli počátečními symptomy choroby.

Už desítky pracovníků si usmyslely, že jejich každodenní práce je vlastně něco zcela jiného, než ve skutečnosti je, a denně si s tím začali pohrávat; uznávaní odborníci na klam a mam. Parní kočáry bouraly po desítkách denně, vjížděly do výkladních skříní, do chodců, jedny do druhých. Nějaký chlapík, který si usmyslel, že je jednou z těch blyštivých postav z Rozpařené opery, vběhl na jeviště a vířící kovové hrany jeho novopečených bratří jej rozsekaly na kusy. V jedné továrně na východním okraji města došlo k nehodě – vlastně k explozi – a z jejích tří komínů se začal valit hustý černý dým, který za poledne pokryl město soumráchnou příkrývkou. Policie v podstatě netušila, co má dělat, a protože někteří policisté byli stejně vyšinutí jako občané, uchylovala se k násilí. Drasticky vzrostl počet přestřelek.

V pouličním osvětlení docházel plyn a v noci bylo město sytější černé, jen tu a tam s malou oázou publikávajícího světla. Právě jsem spěchal šerem zpátky do ordinace od jednoho kritického případu horečky – šlo o starého pána, který měl smrt na jazyku a vymámil ze mě injekci margoldu. Když jsem mu ji dával, jeho žena řečnila o tom, že nedávno byli na dovolené na létajícím ostrově poháněném párou. Zeptal jsem se, jestli přečkala horečku, a ona přestala s výkladem na tak dlouho, aby mohla přikývnout.

Znovu jsem se rozechvěl, myslel jsem na ni, a v tom okamžiku jsem obešel roh a málem vrazil do Millicent. Vypadalo to, že tam jen postává a někam se upřeně dívá. Ve chvíli, kdy jsem si uvědomil, že to je ona, se mi tělem začalo ihned šířit teplo. A tentokrát jsem k polibku dal popud já. Oslovila mě jménem a objala mě. Pro tohle jsem zůstal ve městě.

„Co tady venku děláš?“ zeptal jsem se jí.

„Jdou po mně, Lashi,“ odpověděla. „Na každého, kdo je sebemeně spojený s vládou, se teď pořádá honička. V kolektivní představivosti těch, koho postihla choroba, je něco, co je nutí pamatovat si, že Republika může za jejich nízké mzdy a ubíjející životy.“

„Kolik jich po tobě jde?“ zeptal jsem se a ohlédl se přes rameno.

„Všichni,“ řekla a přikryla si tvář rukou. „To, že jsi ještě chorobě nepodleh, poznám už podle toho, že mi nesvíráš prsty na krku. Dneska chytili Správce státní zdravotní politiky a na místě ho oběsili. Viděla jsem to na útěku.“

„Pojď se mnou. Můžeš se schovat u mě doma,“ navrhl jsem. Při chůzi jsem ji objímal jednou paží a cítil jsem, jak se chvěje.

Když jsme byli u mě, spustil jsem radiátory a udělal jsem nám oběma čaj. Posadili jsme se ke stolku v salonku. „Budeme muset utéct z města,“ řekl jsem. „Za chvíli vyjdeme na ulici a ukradneme parní kočár. Utečeme na venkov. Určitě i tam mezi příčetnými potřebují doktory.“

„Pojedu s tebou,“ prohlásila a položila dlaň na mou ruku ležící na stolku.

„Tady už nezbylo kouska rozumu,“ dodal jsem.

„Nesmím zapomenout, že jsem ti chtěla říct ještě něco,“ ozvala se a popíjela čaj. „Asi před týdnem si mě v noci zavolali a svěřili mi oficiální posláním v zájmu Republiky. Nadřízený rozhodl, že mám jít na jistou adresu a poskytnout za užití všech svých schopností a všech dostupných prostředků léčbu ženě, kterou tam najdu. Podle zprávy to vypadalo, že osobní blaho té ženy je pro Republiku nanejvýš důležité.“

„Prezidentova manželka?“ zeptal jsem se.

„Ne, bylo to někde na nábreží. Dost špatná čtvrť, a přesto mi nenabídli doprovod. Lekala jsem se všeho, co se hýbalo a co vydávalo nějaký zvuk. Dům jsem našla; stál uprostřed ulice, kde byly samé podřadné hospody a vykřičené domy. Kdysi to bývala banka. To bylo poznat podle mramorových sloupů na průčelí. V klenbě zely trhlíny a všude rostl plevel, ale uvnitř se svítilo.

Zaklepala jsem na dveře a otevřít mi přišel nějak mladík v uniformě ochranky, s placatou čepicí, odznakem, s pistolí u boku. Uvedla jsem jméno a řekla, kvůli čemu přicházím. Vpusťl mě dovnitř a ukázal mi dál do chodby, která byla vyložená koberci na podlaze, na stropě i na stěnách – jako tunel vedoucí mandalovým květinovým vzorem na červeném pozadí. Točila se mi z toho hlava, ale došla jsem až do velikého pokoje a tam jsem našla ženu sedící na divanu. Na sobě měla modré šaty s hlubokým výstřihem a v ruce držela želvovinovou cigaretovou špičku. Vlasy měla tmavé a bylo jich hodně, ale byly neupravené. Představila jsem se a ona mi řekla, ať se posadím do křesla vedle ní. Poslechla jsem. Chvilí jen kousala do konečku té želvovinové špičky, pak prohlásila: ‚Dovolte, abych se představila. Jsem Zajatá královna‘.

Jakmile jsem to uslyšel, srdce se mi sevřelo. Rád bych se Millicent podíval do očí a zkusil najít příznaky toho, že nedávno chytila Metlu, přežila horečku a zešilela, ale neměl jsem k tomu dost odvahy.

Snažil jsem se svou reakci skrývat, ale zřejmě vycítila, jak jsem se mírně rozechvěl, protože okamžitě řekla: „Věř mi, Lashi. Já vím, jak divně to zní. Zcela očekávám, že mi nebudeš věřit, ale opravdu se to stalo.“ Až v tu chvíli jsem se jí podíval do očí a ona se usmála.

„Věřím ti,“ řekl jsem. „Pokračuj. Chci to slyšet celé.“

„Jak se ukázalo,“ řekla Millicent, „povolala si mě ne kvůli nějaké nemoci, ale aby mi pověděla, co se bude dít.“

„Proč tobě?“ chtěl jsem vědět.

„Řekla, že obdivuje upřímné lidi. Zajatá královna mi pověděla, že to, co považujeme za nejhorší součást onemocnění, to splývání paměti s imaginací, je vlastně dobrá věc. ‚Přírodní síla‘, tak to nazvala. Teď vládne dezorganizace a zmatek, ale podle ní zapustí nová realita kořeny a ten proces se bude po staletí opakovat.“

„Zajímavé,“ pronesl jsem a pomaličku jsem vymanil ruku zpod její dlaně. „Víš ty co?“ prohlásil jsem a vstal jsem. „Musím zajít pro noviny a přečíst si,

co se děje. Udělej si tu pohodlí, budu hned zpátky.“ Přikývla, znovu se napi-la čaje; poprvé od chvíle, kdy jsem na ni narazil, působila uvolněně.

Nasadil jsem si klobouk a odešel jsem z bytu. Když jsem byl na ulici, roz-běhl jsem se na východ, za dvě ulice zabočil k jihu, do míst, kde jsem před-tím zahlédl opuštěný parní kočár, který vrazil do kandelábru. Vzpomněl jsem si, jak jsem si povšiml, že se tou srážkou vozu vlastně nic moc nestalo.

Kočár byl pořád na stejném místě a já ho okamžitě začal startovat, zapínat pilota, pumpovat páčkou vedle řidičova sedadla, zažehovat plyn, který ohřívá vodu v nádrži. Všechny ukazatele byly skoro na maximu, a když stroj po zá-chvatu kašláním, jež mi znělo jako stařecká bronchitida, opravdu nastartoval, zasmál jsem se, ačkoli jsem měl zlomené srdce.

Ničím jsem se nezdržoval, držel jsem nohu na pedálu, dokud jsem nepře-jel hranice města. Střecha byla stažená a já viděl na hvězdy a na obrysy stro-mů po obou stranách silnice. V úporné snaze vyhnat z hlavy obraz Millicent jsem si zprvu nepovšiml oblaku páry stoupající zpod kapoty. Až pak mi do-šlo, že při nárazu do kandelábru patrně praskla nádrž nebo se uvolnil nějaký válec. Jel jsem dál, pára se valila až na čelní sklo, bránila mi ve výhledu.

Z té neustávající mlžné spršky jsem byl celý rozpařený. Začal jsem se po-tit, ale zastavit jsem nechtěl, protože mi bylo jasné, že podruhé už nemusím vůz uvést do pohybu. O několik mil dál se mi začala točit hlava a myšlenka-mi mi začaly jako blesky proletovat obrazy – kamenný hrad, ostrov, zahrada s jedovatými květinami chrlícími semínka. „Musím z té páry pryč,“ pravil jsem nahlas, abych sám sebe probral.

„Pára nikam nezmizí,“ pravila Zajatá královna ze sedadla spolujezdce. V objemných vlasech se jí třpytila čelenka a šaty jí zdobily zlaté nitě. „Pára je nová víra,“ prohlásila. „A nový sen. Právě teď vymyslím parou poháněnou vesmírnou ponorku, která vyrazí ke hvězdám, radiátorový mozek, jehož zplo-dinou je rajský plyn, a parní prase, jež po dva týdny nakrmí čtyřčlennou ro-dinu.“ Vsunula mi dlaň za zátylek, krátce zabafala z konečku své želvovinové špičky, poté se předklonila, políbila mě a ukázala mi novou realitu.

přeložil Richard Podaný

MIMOVA MUMIE

Mark Hodder

Britský spisovatel Mark Hodder (nar. 1962) má v oblibě dějiny britského impéria a ztřeštěné vynálezy, z nichž některé dokonce shromažďuje ve své sbírce. V mládí hltal příběhy Edgara Rice Burroughse, Michaela Moorcocka či Philipa Josého Farmera a jako spisovatel kráčí ve šlépějích právě těchto autorů, přičemž ho lze označit za zástupce mohutné vlny představitelů moderního steam-punku. Jako takový se snaží psaním především bavit, a to nejenom sebe, ale i své čtenáře. Na výsluní čtenářského zájmu se vyhoupl románem *The Strange Affair of Spring Heeled Jack* (2010), na který se už brzy můžeme těšit v českém překladu. Hrdinou není nikdo jiný než Sir Richard Francis Burton, neblaze proslulý cestovatel, lingvista, učenec a šermíř. Spolu se svým přítelem Algernonem Charlesem Swinburnem, neúspěšným básníkem krácejícím ve šlépějích markýze de Sade, žijí v alternativním světě britského impéria, které se zcela proměnilo pod vlivem technologických zázraků či zvířat vyšlechtěných pro pracovní účely. Tak excentrický a proklátě atraktivní svět nemohl samozřejmě zůstat dějištěm pouze jediného příběhu, a tak Hodder v současnosti připravuje už pátý z plánovaných šesti svazků a vedle toho stihl vydat rovněž dobrodružnou burroughsovskou romanci *A Red Sun Also Rises* (2012) z planety obývané telepatickou rasou Yatsillů se silnými sklony k napodobování čehokoli, co se jim jen trochu zalíbí.

Na povídky si Hodder tolik nepotrpí, výjimkou jsou nevšední případy detektiva Macallistera Fogga, jenž se vám česky představuje vůbec poprvé...

Ve svěžím zimním vzduchu se vzdouvala oblaka dýmu a stoupala nad hlouček před domem pana Macallistera Fogga. Ozval se hlasitý výbuch, všichni nadskočili. Lidé křičeli. Kuň zaržal a vypustil na zem koblížky. Jakási žena zaječela.

Paní Emma Boswellová, která právě vyšla zpoza rohu, se zastavila, změřila si pohledem zástup a zasténala. „Dobré nebe, co to zase vyvádí?“

Od nešťastného zmizení jejího manžela, kapitána Bertrama ‚Nosáče‘ Boswella, který se ztratil při záhadné nehodě lodi Jejího Veličenstva *Thunderclap* – události, o níž britská vláda zachovávala přísné mlčení – žila Emma v malém, ale pohodlném podnájmu nad přestavěnými stáji v Blandford Mews, necelých pět minut chůze od Foggova bydliště. Skromná penze od Admirality pokryla nájemné, ale už téměř nic víc, a to byl důvod, proč před nějakými osmi měsíci nastoupila na místo sekretářky Macallistera Fogga. Patřil k četným soukromým detektivním poradcům, kteří měli kanceláře na Baker Street, což pro londýnské vyšetřovatele představovalo totéž, co pro krejčí Saville Row nebo pro klenotníky Hatton Garden. Původně doufala, že se od něj naučí něco z umění detektivního pátrání, jelikož nijak neskrývala úmysl proniknout závojem utajení, jenž zakrýval osud lodi *Thunderclap*, a také pohnat před soud tři finančníky, kteří ji poté, co byl kapitán Boswell prohlášen za mrtvého, podvodně vykávali z domu, kde s manželem žila. Ovšem netrvalo dlouho a u Fogga pochytila vše, co se dalo, jmenovitě skutečnost, že je neschopný, líný a pravděpodobně také šílený.

Zatímco jeho konkurenti prosperovali, Fogg marnil čas svými rozličnými koníčky, což zahrnovalo rovněž chemické pokusy a různé technické výtvary. Jen zřídkakdy ho někdo najal na vyšetření nezáživných případů, v nichž šlo o ukradené masové pirohy nebo pátrání po zbloudilých služkách.

Po dvou měsících v novém zaměstnání už bylo Emmě jasné, že bude mít velké štěstí, když od tak marnotratného zaměstnavatele vůbec někdy dostane svůj plat, a už se chystala dát výpověď, když ji napadla mimořádně zajímavá myšlenka. Zaznamenávání jednoho případu, který se týkal krádeže bezcenného třírohého klobouku, jehož si však majitel velmi cenil, ji natolik znudilo, že do zápisu začala přidávat zcela vybájené a vysoce nepravděpodobné krajně riskantní akce, úniky na poslední chvíli, honičky a pěstní souboje. Z žertu učinila z Macallistera Fogga hrdinu s kamennou tváří a ze zloděje

– ve skutečnosti nabručeného zahradníka – mstivého zloducha. Z pouhého rozmaru pak výsledek, nazvaný *Případ módního fantoma*, poslala nakladatelství Consolidated Press, kde publikovali laciné hororové příběhy. Ke svému překvapení o pár dní později dostala šek a požadavek na další povídku, v níž by vystupoval proslulý detektiv Macallister Fogg.

Tím tedy začalo to poněkud nezvyklé a občas prospěšné spojení, kdy se Fogg zpravidla jen tak poflakoval a neměl o ničem ponětí, zatímco Emma Boswellová každý jeho případ pro nakladatele náležitě vyšperkovala. *Detektiv z Baker Street* se rychle stával nejprodávanějším z detektivních příběhů.

Poslední vydání právě držela svinuté v ruce. Vyšlo osmého ledna 1857 a na obálce se skvěl obraz muže zápolícího s obrovským mořským netvorem pod názvem: *Případ hrůzného hlavonožce*.

V Baker Street se rozlehl další výbuch a vyvalil se nový dým. Kůň přidal na dlažbu další hromádku. Kdosi zařval: „Panenko skákává! Dyť to bouchání vymlátí všechny zatracené vokna!“

Emma přešla ulici a počala se tou sešlostí prodírat. Byla nemoderně vysoká a bez ostychu využívala své síly a kostnatých loktů, aby ostatní odstrčila z cesty. Ti, kdo už otevírali pusy a chystali se protestovat, své stížnosti rychle spolkli, když spatřili ocelový svit v jejích zelených očích a odhodlané sevření její čelisti, poněkud hranaté na to, aby mohla být označena za hezkou.

Slyšela, jak cosi rachotí a vrčí, a krátce zahlédla jakési zařízení, umístěné vedle vozovky před Foggovým domem. Když se prodrala davem – lidé se obezřetně drželi ve vzdálenosti deseti stop od věci, kterou očumovali – rázně vykročila přes tuto volnou mezeru ke svému zaměstnavateli, jenž se skláněl nad otrásajícím se a funícím strojem.

„Pane Fogg!“ zavolala, aby přehlušila rámus. „Co to pro všechno na světě provádíte? Co to má být?“

Fogg, oděný do dlouhého koženého kabátu s vlněnou šálou kolem krku a ochrannými brýlemi, kryjícími jasně modré oči, se narovnal a vykřikl: „Aha! Přesně na čas jako vždy, paní Boswellová. Přesně v devět hodin!“

Byl to malý a podsaditý muž se širokými rameny a statným hrudníkem, popudlivým výrazem a mimořádně mohutným knírem.

„Je deset hodin a deset minut, pane Fogg, sobota dopoledne. O sobotách nepracuji, jak dobře víte. Přišla jsem, jen abych vám hodila do schránky poslední vydání *Detektiva z Baker Street*.“

„Opravdu je sobota? No tohle, už? Ovšem, má drahá, v tom případě se spoléhám, že mě doprovodíte do Battersea.“

„Battersea?“ Pohlédla na dýmající stroj, postřehla, že je umístěn na třech vysokých, úzkých kolech a tam, kde předpokládala jeho přední část, má jakési kožené křeslo. „Že byste se chystal navštívit majitele tureckých lázní?“

Fogg se na okamžik zatvářil zmateně, načež zvolal: „Ha! To ta pára! Skvělá dedukce! Výborně, drahá paní! Dobrá práce. Ovšem ne, to nemám v úmyslu. Slyšela jste o profesoru Theodoru Swatt-Godfreyovi?“

Stroj náhle vydal hlasitý zvuk, téměř jako když vystřelil z děla. Lidé v hloučku začali křičet a ječet. Žena, jež se šikovně přitočila k jednomu z pohlednějších diváků, se po pečlivém zvážení zhroutila v bezvědomí do jeho náruče.

„To dělá vzduch v trubce,“ objasnil Fogg. „Jakmile se dáme do pohybu, samo se to vyčistí.“

Emma se zeptala: „Swatt-Godfrey? Co je zač?“

„Chemik, a to velice schopný.“ Detektiv se sehnul k měřidlu a prohlásil: „Už se zahřál! Všechno perfektní, špígl nígl, podle poslední módy! Vzhůru na palubu!“

Emma si podezíravě změřila křeslo. „Chcete snad říct, že tahle věc je dopravní prostředek, pane Foggu?“

„Samozřejmě! Hrál jsem si s tím úžasným strojem celé měsíce. Nazval jsem ho Vůz bez koní. Žádný strach, je zcela bezpečný.“

„To jste, pane Foggu, prohlašoval i o svém antigravitačním prostředku, který minulý týden prorazil dno zkumavky, proděravěl pracovní stůl, udělal díru do podlahy, a obávám se, že v této chvíli se dále provrtává ke středu Země.“

„No jejda.“ zvolal Fogg. „Teď jste uhodila příslovečný hřebíček přesně na hlavičku! Patrně vám to napověděla má zmínka o chemikovi.“

Emma rozhodila rukama. „Napověděla co? Nemám ponětí, o čem to tu blábolíte, pane.“

„Jde právě o zmíněnou látku, paní Boswellová. Nyní je dovedena k dokonalosti. Dopisoval jsem si s profesorem Swatt-Godfreyem, a nakonec jsem vytvořil dvě složky, jež – jak jsem přesvědčen – smíchány dohromady dají vzniknout kapalině, která bude odpuzována gravitací. Chápete jistě, co to znamená, že?“

Emma zakoulela očima.

„Mars!“ zaskřehotal Fogg. „Odhalíme tajemství Marsu!“

Narážel tím na aktivitu, jež nedávno upoutala pozornost astronomů celého světa. Rudá planeta ožila podivnými výtrysky světla, kteréžto blikání bylo zřetelně viditelné. Mnozí – mezi nimi i Fogg – zastávali názor, že tento jev je důkazem inteligentního života na nejbližším sousedovi Země.

Detektiv sáhl do levé, pak do pravé kapsy pláště a vytáhl dvě ploché skleněné lahvičky, jednu naplněnou tmavě červenou tekutinou, druhou inkoustově modrou. „Vzorec A a vzorec B,“ oznámil. „Musím se přiznat, že jsem byl značně neklidný, když jsem měl obě tyto látky nosit u sebe. Kdybych upadl a lahvičky rozbil, takže by se obě složky smísily, s vysokou pravděpodobností bych byl okamžitě vržen daleko do vesmíru. Proto je tak zásadně důležité, abyste mě k profesorovi doprovodila, chápete? Z důvodu bezpečnosti vás žádám, abyste se ujala jedné lahvičky, zatímco já si ponechám druhou. Musíme mu je doručit spolu se záznamy pokusu, které mám v kapse.“

Emma zdráhavě přijala nádobku s modrou tekutinou a schovala ji do kapsy kabátku.

„Ale když jste na oné věci pracovali společně, pak už profesor jistě ví, jak tu látku vyrobit,“ podotkla.

„Kdepak. Pouze mi radil v určitých aspektech, aniž by věděl, jakého konečného výsledku chci dosáhnout. Nyní mu hodlám předvést, k čemu vlastně přispěl. Kapalina, jež změní svět!“

„A my ho přijedeme navštívit v téhle nestvůře?“ ukázala na Vůz bez koní.

„Přesně tak! Račte se posadit, madam. Musíme ihned vyrazit. Tlak páry brzy dosáhne nebezpečného stupně, pokud tento úžasný stroj okamžitě neuvedeme do pohybu.“

Po tomto prohlášení se dav jal couvat a Emma Boswellová nervózně polkla. Macallister Fogg se vyškrábal na stupátko a usadil se do křesla, zavěšeného mezi velkými předními koly. Poplácával širokou čalouněnou područku křesla. „Vy budete muset sedět tady, jako v dámském sedle,“ prohlásil s širokým úsměvem.

Emma neochotně přistoupila k přední části stroje, podkasala si sukni se spodničkou, vylezla na stupátko a usadila se, jak jí navrhl. Ukázalo se, že je to pohodlnější a bezpečnější, než zprvu očekávala.

Pohlédla dolů na svého zaměstnavatele a pravila: „Vůbec se mi to nehodí, pane Fogg. Měla jsem v úmyslu koupit si dnes nový šál. Pokud si

vzpomínáte, ten starý se zachytil do vašeho zásobníku na cigarety a byl roztrhán na kusy.“

Macallister Fogg se chopil řídicí tyče, připomínající kormidlo, a stiskl páčku na jejím konci. Parní stroj za sedadlem se divoce otřásl, vydal hluboké hrudní zakašlání a vychrlil oblak páry. Vozidlo se škubavě pohnulo kupředu. Hlouček svorně zavřískl a rozprchl se. Emma odtáhla sukně od loukotí kola

„Tak, a už jedeme!“ zajásal Fogg. „Tramtarará!“

Jeho vynález trhavě vyjel na ulici, těsně minul vyděšené diváky a bafal a supěl si to po Baker Street. Nabral takovou rychlost, až se Emma obávala, že by jí mozek mohl narazit do zadní strany lebky, což by jí způsobilo bezvědomí a popřípadě i smrt. Koně na ulici se vzpínali hrůzou a utíkali na chodníky, kočáry a kupecké povozy vlekli za sebou. Lidé hulákali a mávali pěstmi nad hlavou. Psi se štěkotem běželi za vozem a chňapali po kolech. Malí uličníci hopsali po jeho stranách, výskali a pošklebovali se a pokřikovali věci, jež naštěstí přehlušovalo burácení motoru.

„Hurá! Do toho!“ volal nadšeně Fogg.

Jeho vynález se šinul po Baker Street a Orchard Street, táhla se za ním oblaka páry a všude po sobě zanechával zmatek. Pak pokračoval po Audley Street, přes Mayfair, kolem jihozápadního cípu Green Park, přes Belgrave a Chelsea, přešel most a odbočil směrem k Battersea.

II

Už bylo téměř poledne, když Macallister Fogg projel se svým rachotícím vozidlem podél parku v Battersea a málem přešel muže, jenž se vrhl stroji do cesty, mával přitom pažemi a pohyboval ústy. Fogg prudce škubl řízením doprava, vůz bez koní se tím naklonil doleva. Těsně muže minul, vyjel na chodník a narazil do sloupu s lampou. Detektiva a jeho sekretářku náraz vyhodil ze sedadla. Oba prolétli po stranách sloupku a přistáli v křoví na kraji parku.

„Lahvičky!“ vykřikl bez dechu Fogg a horečně se plácal po kapsách.

„Moje zůstala neporušena,“ oznámila Emma Boswellová, jakmile se vyhrabala na nohy. „Což nemohu říct o své důstojnosti.“

„Nakrápľa se!“ vyjekl Fogg a zvedl svou látku B. „Ale díkybohu neprosakuje.“

Vůz vydal smrtelný chropot a ztichl až na cvakání a skřípot rychle chladnoucích trubek.

Muž, jehož tak těsně minuli, doběhl k nim. „Pomoc! Pomoc!“

Fogg zastrčil lahvičku zpátky do kapsy a oprášil se. „Potřebujete naše přispění?“ zeptal se zdvořile.

„Masky se shromažďují,“ odvětil chlapík třesoucím se hlasem. „Nevím, co dělat.“

„Masky? O čem to mluvíte?“

Emma vystoupila kupředu. „Pane, toto je Macallister Fogg. Je soukromý detektiv a já jsem jeho sekretářka, paní Boswellová. Jestliže vám máme pomoci, pomohlo by, kdybychom věděli, kdo jste a co přesně se vám přihodilo.“

Muž – malý a šlachovitý, zhruba šedesátiletý, s bílým plnovousem a odstávajícíma ušima, nápadně oděný do černého obleku s modrou vázankou a klobouku se širokou krempou – pohlédl z Emmy na Fogg. „Detektiv?“ přeptal se. „Detektiv?“

„Vskutku,“ přisvědčil Fogg. „K vašim službám.“

Muž vytáhl z kapsy kalhot rozměrný červený kapesník, otřel si jím čelo a zapotácel se.

„D-díky Bohu! Zdá se, že jsem narazil na tu pravou osobu. Omluvte mou zbrkllost. Nechtěl jsem vám splasit koně.“ Změřil si vůz pohledem a dodal: „Ehm. Utrhl snad postroj a uprchl?“

„Žádný kůň zde nebyl, pane...?“ pravil Fogg.

„Humpty. Tobias Humpty z Úžasného kočovného divadla Humptyho, Humptyho & Humptyho. Žádný kůň? Jak tedy–?“

„Vůz je poháněn parním strojem,“ vysvětlil Fogg. „Jeho energie se přenáší na přední osu pomocí řetězu, který–“

„Pane Fogg!“ vmísila se Emma. „Co naše neodkladná záležitost?“

„Cože? Ach. Ano. Lahvičky.“

„Masky,“ opravila ho sekretářka.

„Neustále je vidím,“ otrásl se Tobias Humpty. Zašilhal směrem k parku. „Jsou všude mezi stromy.“

Emma se zachmuřila. „Pane, nacházíte se v bezprostředním ohrožení?“

„Já... já nevím.“

Macallister Fogg ukázal přes ulici. „Hostinec zřejmě právě otevřel. Co kdybyste nám pomohl odtlačit Vůz bez koní do stáje, pane Humpty Humpty?“